

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ

A. Ο συγγραφέας αναφέρεται στις σχέσεις του ανθρώπου με τον χρόνο. Αρχικά, καταγράφει ότι ο άνθρωπος κινηγά να προφτάσει το χρόνο, γεγονός που ευτελίζει την προσωπικότητά του. Η αξιοποίηση του χρόνου σχετίζεται άμεσα με εξωτερικούς συνθήκες καθώς είναι με τέτοιο τρόπο δομημένος που απαξιώνει την πνευματική ενασχόληση. Ως απόρροια των παραπάνω, ο άνθρωπος χάνει τις ουσιαστικές ανθρώπινες επαφές και ο χρόνος κατασπαταλάται εν απουσία του. Επιπρόσθετα, ο συγγραφέας αναζητά τα αίτια της συγκεκριμένης κατάστασης στο σύγχρονο τρόπο ζωής και τις νοσηρές ανθρώπινες επιδιώξεις που αναπόφευκτα οδηγούν στην ανθρώπινη φθορά. Τέλος, ως αφετηρία επισημαίνεται η ανασφάλεια των ανθρώπων που αναπόφευκτα οδηγεί στην εκδίκηση του χρόνου.

B1. Οι στιγμές της ουσιαστικής βίωσης συναισθημάτων και καταστάσεων είναι πλέον λιγοστές και πολλές φορές ανεκπλήρωτες. Πράγματι, ο σύγχρονος άνθρωπος παραμελεί καθημερινές στιγμές ευτυχίας ή δυστυχίας, αφοσιωμένος στο κυνήγι του κέρδους και της υλικής ευδαιμονίας. Οι ταχύτατοι ρυθμοί ζωής και οι ολοένα αυξανόμενες επαγγελματικές υποχρεώσεις καθιστούν το βίο του ανθρώπου ανυπόφορο και του στερούν ουσιαστικές στιγμές με συνανθρώπους αλλά και με τον ίδιο του τον εαυτό.

B2. α) Το α' πληθυντικό πρόσωπο χαρίζει έναν οικείο τόνο στο λόγο, τον κάνει πιο άμεσο, ενώ προσδίδει και καθολικότητα στο φαινόμενο της διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου στο οποίο αναφέρεται ο συγγραφέας. Μάλιστα, καθώς θέτει και τον εαυτό του ως συμμετοχο ή θύμα καθιστά τον αναγνώστη πιο δεκτικό κι έτσι ο λόγος του κερδίζει σε πειστικότητα.

β) Παραδείγματα μεταφορικής λειτουργίας της γλώσσας:

«... το κυνήγι του χρόνου».

«Δεν έχουμε καιρό να συναντηθούμε με τον εαυτό μας ...»

«Και τρέχουν «οι τλήμονες θνητοί» να εξασφαλίσουν εύνοιες και χρήμα».

«Και ο χρόνος εκδικείται για το θάνατό του».

B3. α) Δομή πρώτης παραγράφου:

Θεματική περίοδος: «Ένα γενικό ... του χρόνου».

Λεπτομέρειες – σχόλια: «Όλοι τρέχουν ... ανθρώπινη ουσία».

Κατακλείδα: παραλείπεται.

β) Εμπλεκόμαστε μέσα στη ροή του χρόνου από την παραφροσύνη των καιρών μας.

Ο ελάχιστος χρόνος μας συνθλίβεται από όλους μας.

B4. α) Συνώνυμα :

παραφροσύνη = **παράνοια, τρέλα, παραλογισμός**

απροσδόκητα = **αναπάντεχα, ξαφνικά**

καταπόνησης = **εξάντλησης, εξουθένωσης**

επιδιώκουν = **επιζητούν**

αναπότρεπτη = **αναπόφευκτη, μοιραία**

β) Αντώνυμα:

γενικό ≠ **ειδικό**

παγιδεύεται ≠ **απεγκλωβίζεται**

ελάχιστος ≠ **μέγιστος**

ανύπαρκτος ≠ **υπαρκτός**

ανεκπλήρωτες ≠ **υλοποιήσιμες, εφικτές**

Γ1. Άρθρο → τίτλος (ενδεικτικός): Η έλλειψη του ελεύθερου χρόνου στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα

Πρόλογος:

Στην εποχή μας, το ζήτημα του ελεύθερου χρόνου τίθεται τόσο από άποψη ποσότητας, όσο και ποιότητας. Δεδομένα της ζωής μας, όπως ο καταναλωτισμός, που οδηγεί σε κατακόρυφη αύξηση τις απαιτήσεις της ζωής, η συνακόλουθη εντατικοποίηση της εργασίας, καθώς και οι αποστάσεις και η δυσκολία των μετακινήσεων στις μεγαλουπόλεις, καθιστούν μύθο τον ελεύθερο χρόνο. Από την άλλη, οι επιλογές για τη διάθεση του όποιου συρρικνωμένου ελεύθερου χρόνου, θέτουν υπό αμφισβήτηση το στοιχείο της ποιότητας στο πλαίσιο του.

Κύριο μέρος:

Α΄ ζητούμενο: Αίτια έλλειψης ελεύθερου χρόνου

- Το υπερκαταναλωτικό πνεύμα, που επικρατεί σήμερα και που πυροδοτείται έντονα απ' τη διαφήμιση οδηγεί το σημερινό άνθρωπο στο αέναο κυνήγι

χρήματος και υλικών αγαθών, προκειμένου να καλύψει τις υλικές ανάγκες του που διαρκώς διογκώνονται. Υπερεργάζεται, τρέχει και αγωνιά να γίνει πλουσιότερος.

- Ο βιομηχανοποιημένος τρόπος ζωής στις σημερινές τεχνοκρατικές κοινωνίες οδηγεί το σύγχρονο άνθρωπο σε ιδιαίτερα γρήγορους και εντατικοποιημένους ρυθμούς.
- Η δυναμική εισβολή των Η/Υ σ' όλους σχεδόν τους τομείς της ζωής μας σε συνδυασμό με τον καταγισμό πληροφοριών που δεχόμαστε απ' το διαδίκτυο μας έχουν μετατρέψει σ' άλογα κούρσας, που τρέχουν συνεχώς με στόχο να αφομοιώσουν όσο γίνεται περισσότερες πληροφορίες και να βρίσκονται μέσα στο πνεύμα της εποχής τους.
- Γενικά τα ΜΜΕ έχουν εδραιώσει την εξουσία τους και ασκούν εντονότατη επίδραση στη ζωή του ανθρώπου και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του. Ο καταγισμός των μηνυμάτων παρασύρει το σύγχρονο άνθρωπο σ' έναν εξαιρετικά ταχύρρυθμο τρόπο ζωής.
- Οι αυξημένες απαιτήσεις στο χώρο εργασίας και ο τεράστιος ανταγωνισμός στο δημόσιο αλλά κυρίως στον ιδιωτικό τομέα είναι οξύς (σύγχρονες κεφαλαιοκρατικές κοινωνίες). Γι' αυτό οι εργαζόμενοι καλούνται να συρρικνώσουν τον ελεύθερο χρόνο τους και το χρόνο που φανερώνουν στην οικογένειά τους.
- Οι φορείς κοινωνικοποίησης ενισχύουν το φαινόμενο. Οι γονείς δίνουν αρνητικό πρότυπο στα παιδιά τους κυνηγώντας διαρκώς το χρόνο και τα πολλά υλικά αγαθά στην καθημερινότητά τους ενώ και το σχολείο ειδικά στο λύκειο, εντάσσει τους μαθητές σ' ένα πρόγραμμα υπερεντατικοποίησης των σπουδών τους με στόχο την κατάκτηση μιας θέσης στο πανεπιστήμιο.

Β' ζητούμενο: Συνέπειες έλλειψης ελεύθερου χρόνου στις κοινωνικές σχέσεις και στον εαυτό

Για τις κοινωνικές σχέσεις:

- Η υποδούλωση του ανθρώπου στους γρήγορους ρυθμούς και τις μεγάλες απαιτήσεις τον αποξενώνουν απ' τους υπόλοιπους. Οι σχέσεις γίνονται απρόσωπες ή στείρα ανταγωνιστικές, στην προσπάθεια του καθενός να ξεπεράσει το διπλανό του σε χρήμα και υλικά αγαθά.

- Μέσα σ' αυτούς τους γρήγορους ρυθμούς ο πολίτης λησμονεί τις πολιτικές υποχρεώσεις του, αδιαφορεί για τα κοινά και μην προλαβαίνοντας να εμβαθύνει στα πολιτικά δρώμενα και να διαμορφώσει άποψη οδηγείται εύκολα στη δημαγωγία.
- Οι γρήγοροι ρυθμοί της ζωής τον απομακρύνουν από μορφές δημιουργικής ψυχαγωγίας, από την ποιοτική τέχνη, ακόμη και από την ίδια την παράδοση αφού ο άνθρωπος μετατρέπεται σε θύμα της ταχύρρυθμης τεχνοκρατικής κοινωνίας και του υλιστικού της προτύπου και απομακρύνεται από πνευματικές αξίες, όπως η παράδοση.

Για το άτομο:

- Συχνά ο άνθρωπος δεν προλαβαίνει να επεξεργαστεί και να κατανοήσει τα μηνύματα που τον βομβαρδίζουν, γι' αυτό οδηγείται στη σύγχυση και τη μαζοποίηση ή τον αποπροσανατολισμό. Τα MME μέσα απ' αυτούς τους ταχύτερους ρυθμούς προωθούν πιο αποτελεσματικά την παραπληροφόρηση και την προπαγάνδα σε βάρος των πολιτών.
- Το άτομο δεν έχει ηρεμία για ενδοσκόπηση και αυτοκριτική, ενώ χάνει το αληθινό νόημα και τις υψηλές αξίες μέσα στους γρήγορους ρυθμούς της ζωής. Βυθίζεται στο άγχος, στερείτε τον ελεύθερο χρόνο και όταν τον έχει εκτονώνεται.
- Υπερεργασία - κόπωση - τυποποίηση της εργασίας και τελικά της ίδιας της ζωής - μηχανοποίηση του ίδιου του ανθρώπου και αλλοτρίωσή του - προβλήματα υγείας.

Επίλογος:

Παρά την υποτιθέμενη αύξηση του διαθέσιμου χρόνου τα τελευταία χρόνια και τον πολλαπλασιασμό των εναλλακτικών λύσεων για το ξόδεμά του, εμφανίστηκε το φαινόμενο πολλοί να παραπονιούνται πως έχουν οργανώσει με τέτοιο τρόπο τη ζωή τους που δεν τους απομένει διαθέσιμος χρόνος. Μάλιστα ισχυρίζονται πως σε καμιά άλλη εποχή ο άνθρωπος δεν αντιμετώπιζε τόσο έντονο πρόβλημα χρόνου όσο στη σημερινή. Αποτελεί, ωστόσο, επιτακτική ανάγκη η ύπαρξη ελεύθερου χρόνου και η δημιουργική αξιοποίησή του από τον άνθρωπο.